

5 gr. SŁOWO 5 gr. CZĘSTOCHOWSKIE

Dziennik polityczny, społeczny i literacki, poświęcony sprawom miasta Częstochowy i powiatu.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: II-ga Aleja Nr. 32. Tel. 30. Redakcja czynna cały dzień. REDAKTOR PRZYJMUJE codziennie od godziny 17—18.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA Z ODNOSZENIEM DO DOMU LUB WYSYŁKĄ POCZTOWĄ ZŁ. 1.50.

Rok II. ||

Wtorek 6-go września 1932 roku.

|| Nr. 203.

Zlot Stahlhelmu w Berlinie.

Wielka manifestacja na rzecz monarchji.

BERLIN. W ramach zlotu Stahlhelmu odbyła się w sobotę w Pałacu Sportowym w Berlinie wielka manifestacja, w której wzięli udział wszyscy członkowie rządu Rzeszy z kanclerzem Papenem i gen. Schleicherem na czele, oraz liczne grono generałów armji niemieckiej, z których większość paradowała w mundurach dawnej armji cesarskiej. Obok kanclerza i ministrów zasiadł na honorowej estradzie były kronprinz wraz ze swymi braćmi Oskarem i Fryderykiem.

Dowódca Stahlhelmu, Seldte wygłosił wielką mowę, rzucając kwiaty pod nogi Papena.

Domagał się on wzmocnienia władzy wykonawczej prezydenta Rzeszy, zapewnienia dobrobytu kraju i narodu oraz ochrony przeciw spustoszeniom, wynikającym z przypadkowości parlamentarnych kompromisów. Atakował on system wejmarski i Traktat Wersalski. Są to dwie kombinacje — oświadczył — które nie da się nie osiągnąć.

Wkońcu wymieniał jako naczelne zadanie Stahlhelmu przygotowanie kraju do powrotu monarchji.

Przemówienie Seldta przyjęte było z niesłychanym entuzjazmem przez zebranych, przyczem gromkie brawa bili w pierwszym rzędzie członkowie rządu.

BERLIN. W niedzielę odbył się na olbrzymich polach w Tempelhofie zlot, który zgromadził około 200 tys. Stahlhelmowców, przybyłych ze wszystkich stron Niemiec.

Przemarsz i ustawianie tej olbrzymiej masy trwało kilka godzin i rozpoczęły się już w nocy. Samochody ciężarowe, przybrane zielenią i udekorowane szlarami cesarskimi, zwoziły wojska z koszar. Umundurowanie i wyćwiczenie oddziałów nie odróżniały zewnątrz Stahlhelmu od regularnej armji.

Na honorowej trybunie zjawili się w godzinach popołudniowych dwaj wodzowie Stahlhelmu: Seldte i Duesterberg. Obok nich witano ze specjalnymi honorami b. kronprinza, jako przedstawiciela b. cesarza. Prócz kronprinza zjawili się członkowie domu cesarskiego Hohenzollernów i innych niemieckich rodów panujących.

Specjalnie owacyjnie witano również kanclerza v. Papena, który przybył w towarzystwie szeregu ministrów ze swego gabinetu. Zjawiała się również generalicja dawnej armji z marszałkiem polnym v. Mackensenem na czele oraz liczni generałowie Reichswehry.

O godz. 12 w południe płk. Seldt wygłosił przemówienie, transmitowane przez megafony, do wszystkich oddziałów i do publiczności, wypełniającej trybunę. Przemówienie jego nosiło charakter wyłącznie wewnętrzno-polityczny, przyczem sensacją było stwierdzenie, iż poraz pierwszy rząd w Niemczech znajduje się w rękach gabinetu, który gwarantuje zupełną realizację programowych postulatów Stahlhelmu.

Następnie drugi przywódca Stahlhelmu Duesterberg dokonał inauguracji nowych sztafardów.

Defilada, która rozpoczęła się później, trwała 7 godzin. Przebiegała około 800 sztafardów na czele tyłu oddziałów Stahlhelmu.

BERLIN. Również w Poczdamie odbyły się na tamtejszym lotnisku wielkie manifestacje Stahlhelmu. 20 tys. Stahlhelmowców przebiegało przez rynek w obecności ks. Oskara i księcia Eitel Fryderyka. Burmistrz miasta powitał Stahlhelmowców słowami: „W murach Fryderyka Wielkiego”.

Dookoła podróży Montagu Normana.

O likwidację długów wojennych.

NOWY JORK. — Amerykańska podróż gubernatora Banku Angielskiego, Montagu Normana, osnutą jest na dalekim tajemnicy. W kołach Wall Street panuje jednak przekonanie, że obecna wizyta Normana w St. Zjednoczonych stanowi wstęp do b. doniosłej wagi posunięć na terenie międzynarodowo-finansowym.

Rozmowy gubernatora Banku Angielskiego z Harrisonem, gubernatorem Federal Reserve Bank toczyć się miały dookoła lansowanego obecnie projektu uruchomienia międzynarodowej pożyczki w wysokości pół do jednego miljarda funtów szterlingów (81 miliardów złotych) na spłatę długów wojennych dłużniczych państw Europy wobec Ameryki. Oczywiście argumentem iż tego rodzaju gigantyczna pożyczka byłaby punktem zwrotnym na drodze opanowania kryzysu finansowo-kredytowego szeregu państw Europy, znajduje uznanie w pewnym odłamie kół bankierskich Wall Streetu, jednakże

projekt nie wyszedł poza ramy ogólnikowych dyskusyj.

W kołach kongresu amerykańskiego najwybitniejszą osobistością i ekspertem w problemie długów wojennych jest senator King. Zachowuje on wobec lansowanego projektu międzynarodowej pożyczki na zlikwidowanie długów wojennych — daleko posuniętą rezerwę — odsuwając decydujące kroki do czasu, gdy znane będą wyniki wyborów prezydenckich. W każdym razie, fakt, iż w rozmowach Normana z Harrisonem biorą udział przedstawiciele banku Morgana i dyrektor departamentu pożyczek zagranicznych w min. skarbu p. Eliot Wad Sworth, pozwalają wyciągnąć wniosek, że projekt olbrzymiej pożyczki 3 i pół miljarda dolarów na rzecz dłużników europejskich może, po przewycięzeniu trudności w kołach politycznych kongresu, istotnie wejść na realne tory i przyspieszyć likwidację światowego kryzysu ekonomicznego.

Wojna chińsko-japońska.

Stan wojenny w Charbinie. — Nowy atak Chińczyków na Mukden.

PARYŻ. Nota ministra spraw zagranicznych Mandżurji, skierowana do rządu nankińskiego oraz do marszałka Czang-Tsue Lianga, protestująca przeciwko popieraniu chińskich oddziałów nieregularnych w Mandżurji oraz przeciwko działalności Czang-Tsue Lianga, wywołała popłoch w Nankinie i Pekinie. Notę rządu mandżurskiego interpretują tam jako groźbę, którą Japończycy mogą wziąć za pretekst do najazdu prowincji Je Chol. Uważają, że nota może mieć poważne następstwa, ponieważ wysłano ją w chwili zawarcia między Japonją i Mandżurją traktatu „o charakterze obronnym”, który upoważnia i usprawiedliwia obecność wojsk japońskich w Mandżurji.

LONDYN. Poseł chiński w Tokio doręczył rządowi japońskiemu notę z protestem przeciwko wysyłce nowych transportów wojsk do Szanghaju.

PARYŻ. Ze względu na rozszerzenie się niebezpieczeństwa partyzantki w Charbinie, ogłoszony został w mieście stan wojenny.

LONDYN. Oddziały partyzantów

chińskich w sile 5000 ludzi dokonały nowego napadu na Mukden. Atak był dobrze przygotowany i poparty ogniem karabinów maszynowych i lekkiej artylerji.

Wszystkie oddziały japońskie, znajdujące się w pobliżu zostały skonsygnowane celem odparcia ataków Chińczyków.

PARYŻ. Według wiadomości ze źródeł japońskich, miasto Timaszua, położone na wschód od Girynu stoi częściowo w płomieniach.

Ogień powstał podczas ataku chińskich oddziałów partyzanckich japońskie i mandżurskie oddziały wojskowe zdołały partyzantów rozproszyć.

MUKDEN. W miejscowości Tunghua toczyły się krwawe walki między chińskimi oddziałami nieregularnymi i Japończykami, przyczem po stronie japońskiej zabitych zostało 40 żołnierzy prócz wielu rannych. Straty po stronie chińskiej wynoszą 52 zabitych.

Także w miejscowości Taonan doszło do buntu w t. zw. oddziałach zabezpieczających, przyczem jest wielu zabitych.

Zakończenie strajku w porcie gdyńskim.

GDYNIA. W sobotę odbyła się w komisariacie rządu konferencja pod przewodnictwem wojewody pomorskiego, p. Kirkilisa. W wyniku konferencji osiągnięto między pracodawcami, a robotnikami portowymi następujące porozumienie:

1) Piace zarobkowe oraz świadczenia społeczne zostaną załatwione pomiędzy pracodawcami i robotnikami umową zbiorową na 1932 r. 2) Sprawy sporne zostaną oddane pod arbitraż Ministerstwa Przemysłu i Handlu. 3) Do czasu ostatecznego zawarcia umowy zbiorowej zarząd związku dyrektorów dopłaca do obecnych stawek robotników portowych dodatek pięcioprocentowy. 4) Obsługa żórawi portowych oraz pracownicy urzędu morskiego otrzymują od dnia 1 września r. b. 10-procentowy dodatek do płac dotychczasowych. 5) Sprawa godzin nadliczbowych pracowników urzędu morskiego zostanie poddana rewizji. 6) Sprawy żeglarskie będą opracowane na konferencji pracodawców i pracowników, jaka odbędzie się po 5 września pod przewodnictwem inspektora pracy do spraw marynarzy.

Związki zawodowe podpisując porozumienie, postanowiły wezwać swoich członków do zaprzestania strajku i przystąpienia do pracy.

Porozumienie to przyjęli wszyscy przedstawiciele pracodawców oraz związki zawodowe.

Zamach na konsulatu polski w Opolu.

OPOLE. Niewyśledzeni sprawcy usiłovali wybić szyby w gmachu konsulatu generalnego R. P. w Opolu. Policjant niemiecki, pełniący służbę przed gmachem konsulatu usiłował zatrzymać sprawców, został jednak przez nich ciężko ranny kilkoma strzałami rewolwerowymi. Stan jego budzi poważne obawy.

Niemiecki urząd spraw zagr. wyrzcił poselstwu polskiemu w Berlinie ubolewanie z powodu zajścia przed konsulatem.

Herriot a żądania niemieckie.

Stanowisko rządu polskiego.

PARYŻ. Koła polityczne dementują pogłoskę, jakoby premier Herriot miał odpowiedzieć na notę niemiecką.

Z wyjaśnień, udzielonych przez otoczenie Herriota wynika, że już dawno politycy niemieccy usilowali nawiązać bezpośrednie rozmowy z Herriotem, który jednak odniósł się do nich z niechęcią. Z tego powodu Niemcy sformułowały memorandum, a nie notę dyplomatyczną i dokument ten wręczyły Herriotowi. Jednocześnie gen. Schleicher poczynił pewne oświadczenia polityczne w tonie, ubliżającym Francji i w sposób jeszcze bardziej sprzeczowany, niż opublikowane w memorandum żądania niemieckie, co skłoniło Herriota do zakomunikowania prasie treści memorandum.

Premjer francuski wraz z jego najbliższymi współpracownikami studjują dokument złożony przez Niemców. Gabinet francuski pragnie, ażeby St. Zjednoczone, Anglja, Włochy, Belgja i Polska znały dokładnie postulaty

Dr. Paweł Broniatowski

choroby skórne i weneryczne
od 9—12 i od 4—8 w. Panie od 12—1 p.p.
Częstochowa, ul. Panny Marji 21. Tel. 894

**ZĘBY, korony, mostki, — wprawia
LEKARZ - DENTYSTA**

Unikajcie partaczy dentystrycznych!
gdyż im nie wolno dotykać się pacjentów
(Dz. Ust. Nr. 54 poz. 476)
Broszurę wyjaśn. — otrzymać można w księgarniach,
w Administracji pisma „Czystość” lub od autora Le-
karza - Dentysty MICHAŁA GREJNIECA w Często-
chowie, Aleja Najśw. Panny Marji (I Aleja) nr. 10.

Z różnych stron w kilku wierszach.

— Do Warszawy przybyła chińska misja oświatowa, celem zapoznania się z polską nauką i organizacją oświaty w Polsce.

— Dyrektorem państwowego Monopoliu Spirytusowego mianowany został p. Julian Kulski, dotychczasowy dyrektor departamentu akcyz i monopolii w Min. Skarbu.

— W przemyśle górnośląskim strajk włoski trwa nadal. Do strajku przyłączyli się również urzędnicy.

— Władze niemieckie dążą do rewizji procesu morderców robotnika Piecucha, którym karę śmierci zamieniono na więzienie.

— Na zawodach w Toronto (Kanada) Walasiewiczówna pobili swój własny rekord olimpijski na 100 m. o 0.1 sek., uzyskując świetny czas 11.8 sek.

— We wsi Okrzeja, pow. łukowskiego, odbyło się sypanie kopca — pomnika ku czci Henryka Sienkiewicza.

— W Bośni miało miejsce silne trzęsienie ziemi, które spowodowało zawalenie się wielu domów. Wśród ludności powstała panika. 4 osoby poniosły śmierć pod gruzami.

— Na szosie między Neudeck a Itawą pruską wykryto cały szereg uszkodzeń telegraficznych. Policja przy puszcza, że chodzi tu o próby podsłuchu rozmów, prowadzonych między Neudeck a Berlinem w czasie pobytu Papena u Hindenburga.

— W Berlinie napadli komuniści na grupę hitlerowców, raniąc kilku a zabijając jednego. Policja aresztowała 18 napastników, w tym również zabójcę. Grozi mu kara śmierci, na którą prawdopodobnie zostanie skazany.

— Gen. Czang - Czang - Czang został zabity przez zamachowców. Prowadził on burliwy tryb życia, wydając olbrzymie sumy, pobierane jako podatek od ludności na kilka lat zgóry.

KRONIKA

KALENDARZYK

Wtorek 6 września. Zacharjasza, Re-giny P.

Wschód słońca: o g. 4.56 Zachód 18.13

Nocne dyżury aptek.

W nocy z poniedziałku na wtorek III Aleja, Narutowicza.

W nocy z wtorku na środę: Stary Rynek, Siedmiu Kamienic.

Zaszczytna nominacja prezesa s. o. w Piotrkowie. Jak się dowiadujemy, na opróżnione przez śmierć ś. p. Feliksa Dutkiewicza stanowisko prezesa warszawskiego sądu apelacyjnego, ma być wkrótce przeniesiony prezes sądu okręgowego w Piotrkowie, p. Edward Rudnicki. Prezesem s. o. w Piotrkowie zostanie mianowany prezes sądu okr. w Kaliszu, pan Henryk Angiewicz. Wicypokurator, p. Henryk Izdebski otrzymał nominację na prokuratora kameralnego przy sądzie okr. w Piotrkowie.

Powrót kom. Kozłowskiego z urlopu. Kierownik wydziału śledczego, p. kom. Hipolit Kozłowski powrócił z urlopu i z dniem jutrzejszym obejmuje urzędowanie.

Goście z Dalekiego Wschodu w Częstochowie. Jak się dowiadujemy, 15 b. m. przybywa do naszego miasta wycieczka wybitnych chińskich działaczy oświatowych z chińskim wice-ministrem oświaty na czele. Goście z Dalekiego Wschodu bawią obecnie w Warszawie, badając stan szkolnictwa polskiego.

Uwagde pragnących studjować na wyższych uczelniach zagranicą i w Warszawie.

Akademickie Biuro Informacyjne w Warszawie (Plac Żelaznej Bramy Nr. 6, m. 11, tel. 253-68), komunikuje, że zapisy na W.S.H., Gł. Szk. Gosp. Wiejsk. i na Uniwersytecie w Warszawie rozpoczęły się już na rok akad. 1932-33 i trwać będą do 15 września.

Biuro załatwia zapisy na wszystkie łatysze uczelnie w Europie i poza wuropą, nie wyłączając Ameryki. Za-łatwia ulgowe i bezpłatne wizy, wy-

Dźwiękowe „GRAND-KINO“

Od soboty 3 września 1932 r. i dni następnych — Najpotężniejsze arcydzieło filmowej produkcji. — **Krwawy wschód** W rolach głównych najwybitniejsi artyści polscy: **Ola Obarska, Ema Szabrańska, Mieczysław Cybulski** (świątyni odtwórca „Chama“) i **Tadeusz Ordeys**. **NAD PROGRAM: MICKY JAZZBANDZISTĄ i Dźwięk. przegląd wydarzeń**

Szkoła Powszechna Prywatna Stanisławy Ligęzówny oraz PRZEDSZKOLE

w Częstochowie, Aleja Kościuszki 8. Tel. 186.

Przyjmuje zapisy dzieci do wszystkich klas oraz Przedszkola.

Udzielanie informacji oraz przyjmowanie zapisów w kancelarii szkoły
codziennie od 10 — 12 i od 16 — 18.

CENY WPISOWEGO ZNACZNIE ZNIŻONE.

daje dowody Międzynarodowej Konfederacji Studentów (C.I.E.), ulgowe bilety kolejowe i udziela wszelkich informacji, związanych z wyjazdem na studia zagranicę i w Warszawie.

Zainteresowani winni jaknajszybciej skutecznie zapisy, by nienarazić się w późniejszym terminie na ewentualność odmowy przyjęcia na rok akademicki 1932-1933.

Informacje szczegółowe udzielane są na miejscu bezpłatnie, pisemnie zaś po przestaniu 1 zł w znaczkach pocztowych na pokrycie kosztów porta.

Z Komitetu Powiatowego L.O.P.P. Dowiadujemy się, że p. Br. Kurkowski ustąpił ze stanowiska podinspektora O.P.L.G. i od 1 września w Komitecie Wojewódzkim L.O.P.P. w Kielcach nie pracuje.

Z poświęcenia nowego lokalu szkoły Z. Wigurskiej-Folfańskiej. Wczoraj o godz. 12 odbyła się uroczystość poświęcenia nowego lokalu szkoły koedukacyjnej p. Wigurskiej-Folfańskiej, połączona z rozpoczęciem nowego roku szkolnego. Aktu poświęcenia dokonał ks. prefekt Grochowski, który w pięknych słowach życzył dalszego i pomyślnego rozwoju zasłużonej placówce wychowawczej.

W imieniu rodziców przemawiał p. dyr. Zbierski, podkreślając znaczenie wychowawcze szkół i wysokie poziom nauczania. Bardzo miłe wrażenie wywołały wspomnienia byłego wychowanka, obecnie ucznia 6-ej klasy gimn. Freunda. Licznie zebranych rodzicom i gościom, wśród których zauważyliśmy pp. dyr. Płodowskiego, dyr. Kobyleckiego i innych, podziękowała dyr. Folfańska za uświetnienie swem przybyciem uroczystości.

Na tem uroczystość została zakończona. Pozostawiła ona bardzo miłe wrażenie na obecnych, wyrażających się z wielkiem uznaniem o działalności p. Widurskiej-Folfańskiej.

Ze Zjazdu Gwiazdzystego w Częstochowie.

W dniu 4 września, z okazji 550 lecia sprowadzenia Cudownego Obrazu N. M. P. do Częstochowy, odbył się wczoraj w Częstochowie zjazd motocyklistów z całej Polski, urządzony staraniem zarządu Częstochowskiego Towarzystwa Cyklistów i Motocyklistów. Udział w zjeździe wzięło trzydziestu kilku motocyklistów z Gdańska, Łodzi, Pruszkowa, Radomska, Lwowa. Klasyfikowani byli jeźdźcy, którzy przebyli ponad 100 klm.

Goście zaczęli przybywać na plac magistracki już o godz. 8. gdzie witali byli przez zarząd C. T. C. O g. 11.15 wszyscy zawodnicy, zaproszeni goście oraz miejscowi cykliści udali się w pochodzie z orkiestrą na Jasną Górę, gdzie wysłuchano nabożeństwa, poczem zwiedzono skarbiec, a następnie udano się do sali Straży Ogniowej na uroczystość rozdania nagród.

Prezes C. T. C. p. J. Krygier, wygłosił piękne przemówienie, poczem wręczył nagrody zawodnikom za przebycie największej ilości kilometrów. Nagrody w postaci miniaturowych postumentów klasztoru otrzymali: pp.: Duraj Longin z Łodzi za przebyte 670 klm., Raabe Zygm. 504 klm. i Trentowicz Józef (C. T. C.) za 250 klm.

Prezes Straży, p. J. Kon udekorował — złotym krzyżem — zasłużony I klasy prezesa C. T. C. p. Krygiera za 25-letnią pracę nad szerzeniem sportu kolarskiego. — Srebrne krzyże i stopnia odznaki otrzymali pp.: kom. Straży Serednicki, J. Dether,

Kosiński i St. Czerwinski. Następnie za 10-letnią pracę w kolarstwie otrzymali żetony: pp.: Piątkiewicz, Trynkiewicz i Mikołajczyk.

Za 5 letnią pracę żetony otrzymali: pp.: Musiał, Reterski, Marjan Miller, Zbigniew Miller, Antoni Berdys, Wójcikowski, Wegner i Łosiewicz.

Pozatem prezes J. Krygier rozdał z okazji 25-lecia istnienia C. T. C. pamiątkowe żetony obecnym na sali członkom C. T. C. oraz przedstawicielom klubów miejscowych i zamiejscowych.

Po rozdaniu nagród odbył się obiad, w czasie którego śpiewał chór „Pochodnia“. Śpiewacy nagrodzeni zostali rzeszistami oklaskami, na co w zupełności zasłużyli, wywiązali się bowiem świetnie ze swego zadania. Obiad upłynął w b. miłym nastroju i był zakończeniem tej pięknej uroczystości.

Ujęcie zuchwałego złodzieja, grasującego w pociągach. Od dłuższego czasu w pociągach na szlaku kolejowym Częstochowa—Katowice i Piotrków—Częstochowa—Szczakowa dokonywano kradzieży. Ofiarą złoczyńcy padło kilkadziesiąt osób. Przez pewien czas policja nie mogła natrafić na ślad zuchwałego złodzieja, który poprostu kpił sobie ze wszystkich.

W ub. sobotę na dworcu kolejowym natknęli się wywiadowcy na pewnego osobnika w mundurze funkcjonariusza kolejowego, którego zachowanie się było bardzo podejrzane. Osobnika tego zatrzymano i odprowadzono do wydziału śledczego, gdzie poddano go rewizji. Znalaziono przy nim legitymacja urzędnika P. K. P. Brunona Strzempki oraz robotnika kolejowego Pietra Sudy, zamieszkałych w Katowicach.

Ustalono, że dokumenty te zostały wymienione skradzione w pociągu. Zatrzymanym okazał się Stanisław Nowicki, zam. przy ul. Kościelnej 29. On był właśnie tym złodziejem, grasującym w pociągach. Mundur kolejarski, który nosił, pochodzi również z kradzieży.

Uniform kolejowy nie wzbudzał wśród podróżnych podejrzeń, to też wykorzystywał on to umiejętnie, tembardziej, że postugiwał się skradzionymi dokumentami.

Wywiadowcy udali się następnie do mieszkania Nowickiego, gdzie zastali znanego włamywacza, Leona Skwarczyńskiego (pseudonim „Makówka“), który od dłuższego czasu był poszukiwany przez wydział śledczy w Sosnowcu za szereg niezwykle śmiałych włamań w powiecie sosnowieckim. Skwarczyński ukrywał się u Nowickiego od kilku tygodni.

Nadto znaleziono w mieszkaniu część skradzionych przez Nowickiego w pociągach przedmiotów, które zwrócono poszkodowanym.

Nowicki ma za sobą bogatą przeszłość kryminalną. Karany już był kilkanaście razy za kradzieże. Policja stara się obecnie ustalić miejsce, gdzie znajdują się pozostałe skradzione rzeczy. Nowickiego przekazano sędziemu śledczemu, który polecił osadzić go w więzieniu. Skwarczyńskiego, przy którym znaleziono narzędzia złodziejskie, przesłano, jako poszukiwanego, do Sosnowca, gdzie odpowiadać będzie za swoje sprawki.

Złodzieje nie przóżują.

Dzień sobotni był fatalnym dla p. Oskara Lorenca (Warszawska 30). Wychodząc z domu około godz. 14, p. Lorenc zamknął mieszkanie na klucz,

sprawiwszy uprzednio czy drzwi są dobrze zamknięte. Na mieście zabrał p. Lorenc 3 godziny, a gdy powrócił, zdumienie jego nie miało granic. Drzwi mieszkania były narozcież otwarte, a w pokojach panował wielki nieład. Na pierwszy rzut oka można było stwierdzić, że złoczytli tu wizyte złodzieje. Dostali się oni do mieszkania zapomocą dobranego klucza. Łupem ich padło 570 zł. gotówką i 2 pary białych spodni, wartości 50 zł. P. Lorenc zgłosił się natychmiast do wydziału śledczego i zameldował o kradzieży. Policja jest już podobno na tropie złoczyńców.

Nieostrożny cyklista przejechał kobietę. Wczoraj w Alejach przejechana została przez pędzącego na rowerze Bolesława Orłowskiego (Twarda 13) p. Marja Wójcikiewicz. Doznała ona lżejszych obrażeń ciała. Nieostrożny cyklista usiłował zbiec, został jednak zatrzymany i odprowadzony do komisariatu, gdzie nazwisko jego uwieczniono w protokole.

Pożar lasu. Wczoraj o godz. 12 wybuchł pożar w lesie państwowym, w Blachowni. Spaliło się około 1¼ hektaru lasu. Jak ustalono ogień powstał od rzuconego przez któregoś z przechodniów niedopałka papierosa.

Ogłoszenie.

N. E. 2030-32
Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie rewiru III-go powiatu Częstochowskiego J. KOSSEK, zamieszkały w Częstochowie przy ul. Jasnej Nr. 21, obecnie Waszyngtona Nr. 42, ogłasza, że w dniu 9 września 1932 r. od godz. 10 zrana w Pachałach gm. Krzepice, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do ROMANA i MARJANNY NICPON, mianowicie: drzewa olszowego, kredensu i szafy, ocenionych na zł. 410.
Dnia 12 sierpnia 1932 roku.

N. E. 918-31
Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie rewiru III-go powiatu Częstochowskiego J. KOSSEK zamieszkały w Częstochowie przy ul. Jasnej Nr. 21, obecnie Waszyngtona Nr. 42, ogłasza, że w dniu 7 września, 1932 r. od godz. 10 zrana w Kłobucku ul. Staszica Nr. 14, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do SZMULA FRYDMANA, mianowicie: mebli i maszyny do szycia, ocenionych na zł. 430.
Dnia 5 sierpnia 1932 roku.

N. E. 1027-32
Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie rewiru III-go powiatu Częstochowskiego J. KOSSEK zamieszkały w Częstochowie przy ul. Jasnej Nr. 21, obecnie Waszyngtona Nr. 42, ogłasza, że w dniu 15 września 1932 r. od godz. 10 zrana w Wręczy Wielkiej gmina Węglowice, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do WIKTORJI i WAWRYNCA LAMKÓW, mianowicie: domu mieszkalnego z kamienia, ocenionego na zł. 600.
Dnia 19 sierpnia 1932 roku.

N. E. 2379-31
Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie rewiru III-go powiatu Częstochowskiego J. KOSSEK zamieszkały w Częstochowie przy ul. Jasnej Nr. 21, obecnie Waszyngtona Nr. 42, ogłasza, że w dniu 15 września 1932 r. od godz. 10 zrana w Truskolasach gm. Panki, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do JÓZEFA KOTYNI, które mogą być sprzedane niżej szacunku jako w drugim terminie, mianowicie: domu mieszkalnego, ocenionego na zł. 500.
Dnia 19 sierpnia 1932 roku.

N. E. 1904-32
Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie rewiru III-go powiatu Częstochowskiego J. KOSSEK zamieszkały w Częstochowie przy ul. Jasnej Nr. 21, obecnie Waszyngtona Nr. 42, ogłasza, że w dniu 12 września 1932 r. od godz. 10 zrana w Kamieńszczyźnie gm. Popów, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do STANISŁAWA MARSZYCKIEGO, które mogą być sprzedane niżej szacunku, jako w drugim terminie, mianowicie: maszyny do mlócenia zboża, ocenionej na zł. 600.
Dnia 17 sierpnia 1932 roku.

Komornik Sądowy: **Józef Kossek**

14 groszy tylko

kosztuje pranie kołnierzyka z połyskiem wiedeńskim, koszuli dziennej 50 groszy, chemiczne czyszczenie garnituru palta 5 zł. w Farbiarni Chemicznej i Pralni bielizny p. f. „Jadwiga“ Katedralna 4 (dawniej Strazacka 17.) 518—2

Potrzebne dwie panie do nauki. Po wycuczeniu się stała pracą i zarobek od 5 do 10 zł. dziennie. Zgłoszenia: Farbiarnia Chemiczna i Pralnia bielizny p. f. „Jadwiga“ Katedralna 4. 574—6.

Mieszkanie 3 pokoje z kuchnią, słoneczne, z wygodami i ogródkiem do wynajęcia zaraz. Wiadomość ul. Puławskiego 66-68, u gospodarza.

Z KRAJU.

Nieprawdziwe wiadomości
o Polesiu.

W ostatnich dniach w pewnej części prasy zagranicznej ukazały się nieprawdziwe wiadomości o użyciu jakoby dużej ilości wojska do stłumienia niemal zamieszek o charakterze narodowościowym na terenie Polesia i o dużej ilości ofiar wśród ludności miejscowej. W rzeczywistości sprawa przedstawia się następująco:

W lipcu grasowało w powiecie Kamiień Koszyrskim kilkudziesięciu bandytów, którzy dokonali kilku napadów rabunkowych na miejscowych kupców żydów oraz na klasztor prawosławny w Mielcu.

Wzmocnione organa bezpieczeństwa stłumiły w zarodku działalność bandytów, zabiegając dalszym napadom i przechodząc do ujęcia sprawców.

Po kilkudniowym pościgu w terenie bardzo trudnym, aresztowano kilkudziesięciu ludzi podejrzanych o bandytyzm, względnie o współdziałanie z przestępcami. Dwie osoby oddane zostały pod sąd doraźny. Partja komunistyczna wzięła działalność bandytów na swój rachunek, przedstawiając ją w swej literaturze, jako powstanie miejscowej ludności przeciw władzom i usiłując wykorzystać akcję bandycką dla swych celów. Podobne przedstawienie sprawy całkowicie nie odpowiada rzeczywistości, gdyż ludność miejscowa, poza bardzo nielicznymi wypadkami — współdziałała z władzami bezpieczeństwa, przyczyniając się w ten sposób do ujęcia bandytów.

Nieprawdziwe wiadomości, podane w części prasy zagranicznej pomimo istnienia oficjalnego komunikatu PAT'a z dnia 12-go sierpnia r. b. — pochodzą najprawdopodobniej ze źródeł, którym widocznie zależy na tym, ażeby na Polesiu właśnie takie stosunki za panowały.

Pierwszy wyrok z nowego kodeksu.
Kierownik bursy oszust na ławie oskarżonych.

Na wokandzie warszawskiego sądu okręgowego znalazła się onegdaj sprawa kierownika bursy i sekretarza Stow. przyjaciół dzieci i młodzieży, Brunona Cyprjana Krzykowskiego, oskarżonego o bezprzykładne nadużycia.

Od prezeski stowarzyszenia, p. Zofji Grodzińskiej wyłudził Krzykowski 10.000 zł. pod pozorem, że dla ratowania bursy uzyska umieszczenie w niej kilkudziesięciu dzieci z rodzin policyjnych, 70 sanitariuszek oraz kilkudziesięciu poddanych angielskich, zgłoszonych do bursy przez ambasadę.

Suma ta miała być Krzykowskiemu potrzebna rzekomo na „załatwienie formalności” i wypłacenie prowizji „wysoko postawionym osobom”.

Ponadto oskarżony skradł kwit lombardowy na złotą papierośnicę z portfela wychowawcy p. Kaliny i przywłaszczył sobie składki do Kasy Chorych.

Dla upozorowania rozrachunków z p. Grodzińską p. Krzykowski sfalszował dokument, udzielonej jej rzekomo przez niego pożyczki w sumie 5.800 zł. Wyzykał w tym celu papier, podpisany przez p. Grodzińską in blanco celem wystosowania podania do ambasady angielskiej.

Gdy przez dłuższy czas transakcja z dziećmi policyjnymi i Anglikami nie dochodziła do skutku i p. Grodzińska poczęła się niepokoić, oskarżony napisał anonim do władz, iż stowarzyszenie nie zasługuje na zaufanie.

Przed sądem przyznał się tylko częściowo do winy. Owszem, wyłudził od p. Grodzińskiej 10.000 zł. oszukał — czemi zabiegami, ale chciał w ten sposób wyciągnąć swój dług.

Czemu ściągają 10.000, mając rzekomego długu tylko 5.800, nie umiał wyjaśnić. Kwit lombardowy zabrał, ale nie chciał go bynajmniej przywłasz-

Najważniejsze odkrycia i wynalazki
ostatnich pięćdziesięciu lat.

Rok 1881-y. — Kolej elektryczna — Werner Siemens. Pierwszy tramwaj elektryczny w Berlinie, a w roku 1902 pierwsza kolej podziemna.

Rok 1883. — Skroplenie powietrza, tlenu i azotu przez profesorów Karola Olszewskiego i Zygmunta Wróblewskiego w Krakowie. Podstawa rozwoju chłodziwa.

Rok 1884. — Turbina parowa — Parsons i G. P. Laval. — Największa maszyna do wytwarzania energii. Lynotyp — Mergenthaler. — Podstawa rozwoju prasy.

Rok 1885. — Samochód — Benz — Daimler. — Poprzednio jeszcze zbudował samochód, ale nie wyzyskał swego wynalazku żyd wiedeński, Markus Opony — Dunlop. Początkowo tylko dla rowerów. Podstawowy wynalazek, umożliwiający rozwój automobilizmu. Sztuczny jedwab — Chardonnet. — Wynalazek ten okazał się niepraktyczny, ale był początkiem szeregu wynalazków, umożliwiających stworzenie jednej z największych gałęzi przemysłu tekstylnego. Zatrząski — H. Rauer. Wynalazek prosty, ale jakże potrzebny i dogodny.

Rok 1887. — Gramofon — Berliner. — W tej formie o płytach płaskich, fonograf wynaleziony przez Edisona w roku 1898 rozszedł się po świecie. Film fotograficzny — Eastman, Górdwin. — Podstawa rozwoju kinematografii.

Rok 1888. — Odkrycie fal elektrycznych przez Henryka Hertza. Podstawa rozwoju radja.

Rok 1891. — Światło gazowo-żarowe — Auer Wellsbach. Szybowiec. — Lillenthal.

Rok 1893. — Motocykl — Hildebrandt i Wolfmueller. Motory Diesla — R. Diesel. Data pierwszego patentu.

Rok 1895. — Sterowiec Zeppelina — Hr. Zeppelin. — Pierwszy wzlot nastąpił dopiero w roku 1900. Telegraf bez drutu — Marconi. Praktyczne zastosowanie teorii Hertza. Pro-

cząć. Papierośnicę wykupił jedynie w celu sprawienia p. Kalinie niespodzianki.

Wprawdzie w ciągu półtora roku jej nie oddał, ale tylko dlatego, że jakoś nie miał szczęścia z p. Kaliną spotkać się.

Sąd skazał go na 2 lata więzienia z zawieszeniem, ale tym razem nie kary, tylko praw obywatelskich, na przeciąg lat pięciu.

Jest to inowacja, zastosowana na podstawie nowego kodeksu.

ZE SWIATA.

Więzienie dla dłużników
w Londynie.

W Londynie istnieje dotychczas instytucja dawno już zniesiona w innych krajach Europy, mianowicie, więzienie za długi, dotychczas bowiem obowiązuje w Anglii prawo pozbawiania wolności osób „odmawiających złośliwie spłaty swych długów”.

I korzystają z tego prawa skrupulatnie wierzyciele angielscy, gdyż Brixton Prison, jak zwie się to więzienie, mogące pomieścić 161 więźniów jest podobno stale zapelnione.

A najciekawsze jest to, że główny kontyngens więźniów mają w niem stanowić mężowie, upoczywie odmawiający placenia elementów małżonkom, z którymi się rozwiedli.

I taka widocznie zemsta jest słodka.

Międzynarodowy aferzysta pod
kluczem.

Oszukał 14 tys. pułków...

W Paryżu aresztowano niezwyklego oszusta, nazwiskiem Symeon Robewski. Aferzysta ten, wielokrotnie karany za różne oszustwa przez sądy

Roentgena — Roentgen. — Podstawa dalszego rozwoju — lampa z katodą żarową z roku 1913. Kinematograf — Lumiere. Skrapianie powietrza zapomocą maszyn sprężynowych Lindego.

Rok 1898. — Odkrycie radu i polonu przez Pełkę Curie Skłodowską. Jedno z najdonioślejszych odkryć w dziedzinie fizyki i chemji.

Rok 1889. — Azotniak — sztuczny nawóz — Frank Caro. Aspiryna — Dresler.

Rok 1900. — Żarówka elektryczna o włóknach metalowych. Ogłoszenie teorii kwantów przez Plancka. Podstawa dzisiejszej fizyki optycznej i atomowej.

Rok 1903. — Samolot motorowy — Bracia Dwight. — Początek wspólnego rozwoju lotnictwa. Kwas azotowy z azotu atmosferycznego — Birke land i Eyde, Ignacy Mościcki Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Ultramikroskop — Zsigmondy.

Rok 1904. — Amoniak syntetyczny — Raber.

Rok 1905. — Ogłoszenie teorii względności przez Einsteina. Przewrót w fizyce.

Rok 1906. — Przesyłanie obrazów na odległość — Korn. Lampa elektronowa — Lee de Forest. Zasadnicza część składowa wszelkich aparatów radiowych. Podstawa filmu dźwiękowego.

Rok 1908. — Odkurzacz elektryczny.

Rok 1909. — Sztuczny kauczuk — Hoffman i C. Harries.

Rok 1910. — Salvarsan — Ehrlich — Hata.

Rok 1921. — Sztuczne węglowodory — skroplenie węgla — Bergius. Insulina — Branting i Best.

Rok 1922. — Film dźwiękowy Masolle, Vogt i Engel.

Rok 1929. — Cukier z drzewa — Bergius.

Rok 1931. — Zeppelin na szynach — Kruckenberg.

kilku państw europejskich, od szeregu miesięcy rozsyłał za zaliczeniem pocztowym do różnych pułków, stacjonowanych po świecie pakiety, zawierające arkusz papieru z kołami koncentrycznymi, używany przy strzelaniu do celu.

Zaliczenie pocztowe za tę bezwartościową i samozwańczą przesyłkę wahało się między 50 — 100 frankami zależnie od waluty. Robewski porzucił swoje paczki do garnizonów holenderskich i angielskich w Indjach, francuskich w Kochinchinie, do pułków w południowej Afryce, w Australji, w Kanadzie, w republikach południowo amerykańskich i t. p. słowem do wszystkich niemal garnizonów świata z wyjątkiem Francji.

Ponieważ koperty zaopatrzone były w emblematy wojskowe, dwie skrzyżowane szable w wieńcu laurowym, zaliczka stosunkowo niewielka, a pocztą od każdego ze stacjonowanych na końcu świata garnizonów bywa zwykle bardzo duża, oszukańcze przedsiębiorstwo funkcjonowało doskonale. Wszystkie paczki były wykupywane przez dowódcztwa pułków, które potem dopiero zachodziły w głowę, co ma znaczyć dziwna przesyłka.

Prawdopodobnie oszustwo nie wyszłoby nigdy na jaw, gdyby nie podejrzliwość listonosza, który zauważywszy, że Robewski otrzymuje codziennie dziesiątki przekazów pieniężnych z najrozmaitszych pułków wojskowych całego świata, powziął przypuszczenie, że Robewski jest szpiegiem i zameldował o swej obserwacji władzom policyjnym.

Jak wykazało śledztwo Robewski rozesyłał swoją bezwartościową tarczę strzelecką do przeszło 14.000 różnych pułków.

Co usłyszymy dziś przez Radjo?

WARSZAWA dnia 6 września

- 11.58 Sygnal czasu z Warsz. Obs. Astr. hejnał z Krakowa.
- 12.05 Program na dz. bież.
- 12.10 Codz. Przegląd Prasy Polskiej.
- 12.40 Urz. kom. Państw. Inst. Met.
- 12.45 Płyty gramofonowe.
- 15.00 Komunikat gospodarczy.
- 15.10 Płyty gramofonowe.
- 15.30 Chwilka lotnicza.
- 15.35 Komun. Państw. Urzęd. Wych. Fiz. i Państw. Zw. Sportowego.
- 15.40 Muzyka lekka.
- 16.35 Kom. Centr. Biura Hydr. dla żegluga i rybaków.
- 16.40 „O wszystkim potrochu”.
- 17.00 Popularny koncert symfoniczny.
- 18.00 Odczyt ze Lwowa.
- 18.20 Muzyka taneczna.
- 19.10 Rozmaitości.
- 19.30 Kom. Tow. Zachęty do Hod. Kon. w Polsce.
- 19.35 Prasowy Dziennik Radjowy.
- 19.45 Listowne nauczanie rolnictwa”.
- 19.55 Program na dzień następny.
- 20.00 Koncert popularny.
- 20.45 Feljton literacki.
- 21.10 D. c. koncertu.
- 21.50 Dodatek do Pras Dz. Radj.
- 21.55 Kom. Gł. Wojsk. St. Meteor. dla komunik. lotniczej.
- 22.00 Muzyka taneczna.
- 22.40 Wiadomości sportowe.
- 22.50 Muzyka taneczna.

KATOWICE dnia 6 września.

- 11.58 Sygnal czasu z Warsz., hejnał krak.
- 12.05 Program na dz. bież.
- 12.10 Codz. Przegl. Prasy Polskiej z Warsz.
- 12.20 Płyty gramofonowe.
- 12.40 Kom. meteorol. z Warszawy.
- 12.45 Płyty gramofonowe.
- 14.00 Komunikat gospodarczy.
- 15.00 Kom. gospod. z Warszawy
- 15.10 Bajeczki cioci Heli dla dzieci.
- 15.30 Komunikaty z Warszawy.
- 15.40 Płyty gramofonowe.
- 16.25 Skrzynka pocztowa:
- 16.40 Transmisja z Warszawy.
- 18.00 Odczyt ze Lwowa.
- 18.20 Muzyka lekka z Warszawy.
- 19.10 Rozmaitości.
- 19.25 Program na dz. nast.
- 19.30 Komunikaty sportowe.
- 19.35 Pras. Dz. Radj. z Warszawy.
- 19.45 „Morze w poezji polskiej”.
- 20.00 Transmisja z Warszawy.
- 22.00 Program na dz. następny.
- 22.05 Muzyka taneczna z Warszawy.
- 22.40 Muzyka taneczna z płyt.

SAMOCHODY,
MOTOCYKLE
I RADJO.

Naprawy urządzeń elektryczności samochodowej i motocyklowej przeprowadza pod gwarancją

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY
J. WYKA II-ga Aleja 28

Specjalne urządzenia dla remontów, akumulatorów i ładowania. Magnesowanie magnet, głośników i słuchawek.

Biuro Porad i Pomocy
w sprawach administracyjnych
w Częstochowie, przy ul. Katedralnej 9
p. l. „POLHAZ”

załatwia sprawy administracyjne-zmiany nazwisk, obywatelstwa, cudzoziemców, budowlane, przemysłowe koncesje, podatkowe, inwalidzkie, koncesji monopolowych oraz sprawy karnoskarbowe. Przyjmuje administracje realności miejskich i majątków ziemskich. Udziela porad ustnych i pisemnych.

Biuro Dzienników i Ogłoszeń
„RENOMA”

wł. MARJAN ŻUKOWSKI
Częstochowa, Aleja Nr 21, tel. 448.
PRZYJMUJE: Ogłoszenia do wszystkich pism krajowych i zagranicznych. POLECA: Dzienniki i czasopisma krajowe i zagraniczne. SPRZEDAJE: Wyroby tytoniowe, papierosy, oraz znaczki stemplowe, pocztowe, wesykle i t. p. 547
OBSŁUGA SZYBKA i SOLIDNA.

Poszukuje 2 pokoi z kuchnią w śródmieściu, wygody, od 1 października. Wiadomość Redakcja „Słowa” dla Urzędnika.

Mundurki, fartuszki szkolne, kostjumy gimnastyczne i konfekcję dziecięcą poleca firma „HALINA” Kościuszki Nr. 1-5. 574-6.

Kupie pianino używane w dobrym stanie, za gotówkę. Oferty z podaniem marki i ceny do Administracji „Słowa” pod „Pianino”.

OGŁOSZENIA: Przed tekstem 10 gr. za wiersz mm., nadane, w tekście i za tekstem 30 gr. — tabelaryczne 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Drobne ogłoszenia 10 gr za wyraz. Najmniejsze 1 zł. — Bezrobotni i poszukujący pracy korzystają z 50 proc. ulgi przy zamieszczaniu ogłoszeń drobnych. — Wszelkie komunikaty przesłane listem kulturalno-oświatowym umieszczane są bezpłatnie

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: RYSZARD SCHMIDT.

Wydawca: Spółdzielnia Drukarsko-Wydawnicza „PRASA” w Częstochowie.

Drak. J. Świecka, D. Najów. Masz. druk. Nr. 68. Tel. 30 i 7-99